

REEKS

IK HELP MEZELF...

KONIJNEN KWEKEN IN OORLOGSTIJD

door K. VERHASSELT

ingenieur agronoom
officieel voordrachtgever
over konijnenteelt

Nr 1

**2⁵⁰
Fr.**

UITGAVE « HET NIEUWS VAN DEN DAG »
18, Zandstraat, Brussel

" IK HELP MEZELF! "

**KONIJNEN
KWEKEN IN
OORLOGSTIJD**

door **K. VERHASSELT**

ingenieur agronoom

officieel voordrachtgever over konijnenteelt

UITGAVE "HET NIEUWS VAN DEN DAG"
18, Zandstraat, Brussel

We kweken konijnen in ons eigen belang

Indien ooit de kweek van konijnen zich wettigde dan is het onbetwistbaar in de troebele periode welke we thans doormaken.

We hebben het uiterst moeilijk om aan vleesch te komen... en langs een andere zijde stellen konijnen zich, betrekkelijk, met zeer weinig tevreden.

Waarom zouden we dan deze bron van voedsel... en zelfs van inkomsten verwaarloozen!

Het weze ons echter veroorloofd te wijzen op enkele bijzondere kenmerken van den kweek dezer dieren.

Konijnen zijn niet veeleischend in zake voeding.

Konijnen teelen zeer gemakkelijk voort en dit op tamelijk belangrijke wijze.

Konijnen behoeven enkel een eenvoudig en gezond hok.

Konijnen verschaffen ons niet alleenlijk vleesch, maar ook de pels bereikt een mooie waarde.

Waarom zouden we dan langer dralen?

Samen met U zullen we thans de verschillende factoren onderzoeken welke leiden tot succes in konijnenkweek.

Een zeer korte theorie der voeding ten einde de praktijk beter te begrijpen

Heel het dierlijk lichaam wordt door de voeding opgebouwd en bijgevolg zal de samenstelling van het lichaam der konijnen ons aanduiden wat we hen hoeven te geven. Hierbij dienen we dan nog stoffen te voegen welke o.a. noodig zijn voor de ademhaling.

De bestanddeelen van elk voeder kunnen in vier groote groepen samengebracht worden. We willen deze groepen even

van naderbij instudeeren omdat dit noodzakelijk is voor het begrijpen van elk voedingsproces.

We hebben dus:

1. EIWITACHTIGE STOFFEN bevattende stikstof, koolstof, waterstof en zuurstof. Onthoudt echter dat voor eiwitstoffen de aanwezigheid van suikstof het bijzonderste kenmerk is. Bij konijnen is het grootst percent eiwit afkomstig van planten. Plantaardig eiwit vindt men in kleine hoeveelheden in de verschillende granen (tarwe, rogge, haver enz.) en in meer gekoncentreerden vorm in kleeftof en zemelen. De olieachtige granen bevatten heel wat meer eiwit dat integraal in voederkoeken overgaat.

Eiwit van dierlijken oorsprong vindt men heel veel in eiers, spieren, melk, beenderen en in huidachtige produkten zooals nagels, haar, hoorn, pluimen en wol. Deze dierlijke produkten bevatten bovendien meestal een zekere hoeveelheid solfer.

2. VETTEN bevatten gemiddeld 76.5 % koolstof, 11.9 % waterstof, 11.6 % zuurstof. Hier komt het hoog percent koolstof vooral op het voorplan. Vetten vindt men meestal in oliën en in alle produkten dewelke het volk met den naaru oliën bestempelt.

Daarenboven bevatten de meeste graangewassen een zekere hoeveelheid vet.

3. SUIKERS of leter koolhydraten vindt men o.a. in mout, bieten, granen, aardappels, enz...

4. MINERALE STOFFEN of assche. Zooals we reeds gezien hebben, bevat het dierlijk eiwit een zekere hoeveelheid solfer, maar daar zijn bovendien nog heel wat andere mineralen in het dierlijk lichaam. Volgens hunne belangrijkheid noteeren we:

KALK. De helft van de assche der dieren bestaat uit kalk, dit maakt dus 2 % van het levend gewicht. Kalk vindt men onder verschillende vormen in meest al de planten en bijzonder onder vorm van kalkfosfaat in de granen.

POTASCH vinden we weinig in het konijnenlichaam en daar alle planten er veel bevatten hoeven we hierbij niet stil te staan. Er dient zelfs opgepast met bieten daar dezen al licht te veel potasch bevatten.

FOSFOOR is volstrekt noodzakelijk voor het beendergestel, bijzonder gedurende den groei en den drachtijd. Voor konijnen treft men bestkoopt fosfoor aan in vischmeel en graangewassen.

SOLFER gemengd met eiwit vindt men in nagels en haren. Bloed bevat een zekere hoeveelheid IJZER hetwelk onontbeerlijk is. Buiten de reeds genoemde stoffen bevat het lichaam onzer konijnen nog arseniek, broom, koper, fluoor, silicium, mangaan enz...

Al zijn verschillende elementen slechts in uiterst kleine hoeveelheden aanwezig, toch blijven ze noodzakelijk.

Verschillende voeders zijn rijk aan aschbestanddeelen, o. a. klavers, luzerne, maalderijafval enz... Houdt hiermede rekening bij het samenstellen uwer rantsoenen.

Ten slotte:

Onthoudt nu reeds wat het dierlijk lichaam bevat en waar ge het kunt vinden.

Dat komt dan wel van pas als we doelmatige rantsoenen zullen samenstellen.

'n Scheikundige ontleding geeft U de allerjuiste samenstelling van elk voeder. In elk lichaam, ook in elk voeder, bevindt zich immer een zekere hoeveelheid water, daarnaast hebt U de droge stof welke eiwit, vet, koolhydraten, en minerale stoffen bevat.

Het spreekt van zelf dat de ruwe stoffen niet heelemaal verteerbaar zijn. Een gedeelte wordt weggedreven door de uitwerpsels, een ander gedeelte komt ten goede aan het lichaam van het dier.

Volledige rantsoenen

Het is een waarheid als een koe als we U zeggen dat we onder « volledige rantsoenen » verstaan: rantsoenen welke alles bevatten wat een dier noodig heeft om te leven, te groeien en gebeurlijk om voort te kweken.

Dit « alles » is hoofdzakelijk: eiwit, vet, koolhydraten en mineralen. Eenzijdig voederen is dus uit den boeze.

Wat zoudt U denken van een mensch die enkel leeft van chocolade? Onmogelijk trouwens.

Zulke persoon zou ofwel ziek worden ofwel het nog heel wat erger kunnen bekoopen.

Ook dieren kunnen niet van één element leven maar hoeven voldoende hoeveelheid van elk der elementen welke we zoeven opsomden te ontvangen.

Praktisch zullen we er dus voor zorgen dat onze konijnen steeds een bonte mengeling van voeders krijgen, zoo hebben we de meeste kans hen al te verschaffen wat hen nuttig is.

Voorzichtig zijn bij veranderen van voeders

Of we nu geheel het rantsoen veranderen, of we slechts een gedeelte hiervan wijzigen, toch moet dit steeds geleidelijk gaan.

Dieren zijn op dit gebied zelfs kieskeuriger dan menschen. Breng dus nimmer de geheele hoeveelheid van een nieuw voeder brutaalweg, zonder den minsten overgang, in het rantsoen.

Een voorbeeld zal dit alles gemakkelijk doen begrijpen.

Veronderstel twee voeders: het oude, welk we thans gebruiken; het nieuwe dat we voortaan wenschen te bezigen.

We zullen dus niet van d'een dag op d'ander het oude door het nieuwe vervangen MAAR wel als volgt te werk gaan:

1e dag: $\frac{3}{4}$ oud en $\frac{1}{4}$ nieuw,

2e dag: de helft om de helft,

3e dag: $\frac{3}{4}$ nieuw en $\frac{1}{4}$ oud,

4e dag: nieuw.

Zoo hebben we de maag van het dier stilaan aan het nieuwe voeder gewend... en we zullen er voorzeker allerbest bij varen!

Verzorgt uwe konijnenvoeders!

Oneindig veel konijnenziekten, evenveel mislukkingen vinden hunne oorzaak in niet passende of slechte voeding, in gebrek aan zorgen, enz...

Het is niet voldoende dat uw rantsoen beantwoordt aan de meeste of beter aan alle eischen; de voeders welke dit rantsoen samenstellen moeten bovendien nog goed verzorgd zijn en tevens degelijk bereid.

AARDAPPELEN moeten steeds gekookt zijn en dit op zoo goedkoop mogelijke wijze.

BEEETEN moeten steeds goed gewasschen zijn. Groote ondernemingen beschikken hiervoor over speciale apparaten, zoo niet zult U wel een of ander middel vinden om snel en goedkoop uwe beeten te wasschen. Beeten en wortelen moeten steeds klein gehakt worden en gedroogd door het toevoegen van zemelen.

Sommige kweekers geven de beeten geheel of slechts in twee gehakt. In dit geval veroorloven de konijnen zich slechts het binnenste uit te vreten en laten het overige liggen. Wie in kleine stukjes hakt, kan bovendien beeten en wortels in de ruif toedienen.

WAAROM MALEN OF PLETTEREN? Menschen die nooit konijnen hielden weten evengoed als elke fokker dat deze dieren kieskeurig zijn in zake voeding. Konijnen handelen vaak als verwende kinderen, kiezen te veel wat hen lust, Zoodoende boeken we niet alleenlijk verlies van voeders maar bovendien is het konijn eenzijdig, ja zelfs slecht gevoed.

Om deze moeilijkheden te overwinnen zullen we best granen malen of pletteren, het laatste bijzonder voor haver. Als we echter slechts een soort graan geven hoeven we het uitkiezen niet te vreezen en is het malen overbodig.

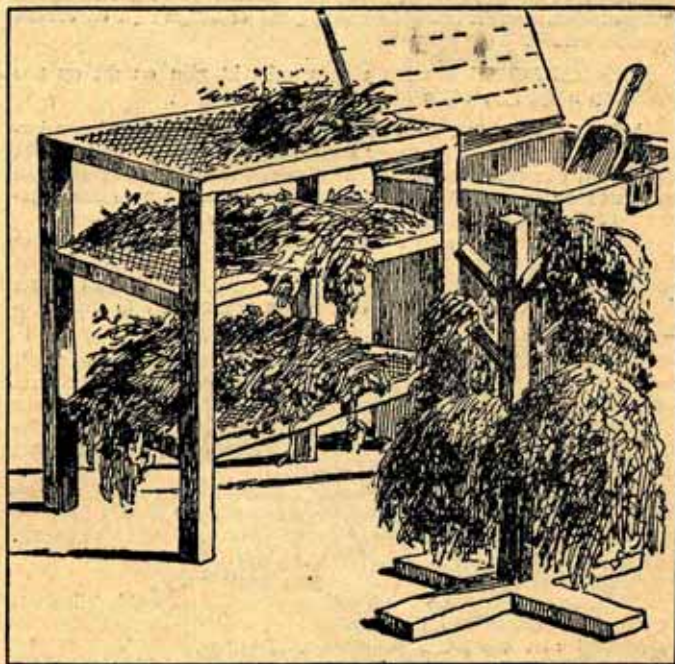
Mengelingen echter dienen steeds gemalen.

Droge mengelingen toedienen is natuurlijk gemakkelijk doch het verdient aanbeveling ze een weinig vochtig te maken, daar zoodoende veel minder voeder verspild wordt.

VASTE UREN VOOR ELKEN MAALTIJD. Goede voeders, goed voorbereid moeten goed toegediend worden en hiervoor is het van het grootste belang steeds op dezelfde uren te voederen. Als U de konijnen te lang laat wachten werpen ze zich gedurig

en gulzig op het voeder en verteren uiterst slecht. Slechte vertering nu staat gelijk met verspilling. Voor volwassenen volstaan een morgen- en een avondmaal. Volle voedsters of voedsters met nest hebben recht op een bijkomend maal.

Naast zelfde uren moeten we ook dezelfde volgorde toepassen. Niet d'eene keer rechts, d'andere keer links beginnen. En wanneer ge toch verplicht zijt verandering te brengen, bijvoor-

Orde in den konijnenstal voor het voeder is een waarborg van succes!

beeld bij het korten der dagen, doe dit dan trapsgewijs. Dit is ten andere een oude regel welke U reeds aanbevolen werd bij de kwaliteitsverandering der rantsoenen.

NOOIT VOEDER EN WATER TEGELIJK GEVEN. Water zal dan best midden in den dag gegeven worden, zoo kunt U tevens uwe dieren even nazien onder alle oogpunten.

GRASSEN vormen een uitstekend voeder, bijzonder als ze voortkomen van een degelijk bemesten grond.

Wanneer men juist vóór den bloei maait mag men volstrekt zeker zijn het rijkste voeder binnen te halen. Het gehalte eiwit in alsdan het hoogste.

VLINDERBLOEMIGEN zijn voor onze konijnen allerbeste groenvoeders maar met hun gebruik moet men voorzichtig zijn vooral in het begin van het zomerselzoen.

BLADEREN DER BOOMEN komen allerbest van pas, vooral in dezen tijd. Men geve de bladeren liefst vastgehecht aan twijgjes opdat de konijnen hierop hunne tanden kunnen slijpen.

Nog een rijke keus van voeders

GERST is best voor alle voedsters en bezit bovendien een groot vetvormend vermogen.

De samenstelling van gerst verschilt erg volgens de streek van herkomst, variëteit, bemesting, grond enz...

Opletten dus en slechts koopen bij menschen die uw vertrouwen waard zijn.

LIJNZAAD (echter niet in dezen tijd te gebruiken) is aan te bevelen wanneer men dieren met zachten pels wenscht te bekomen. Lijnzaad bevat eiwit en vet, mag in kleine dosis toegediend worden aan dieren, aan konijnen welke te laat ruïen of aan Angora's welke haar gedurende den Winter moet groeien. Het is daarenboven een afdoend middel tegen verstopping.

FRUIT dat van de boomen gevallen is en zich in nog betrekkelijk goeden staat bevindt mag gerust aan konijnen gegeven worden.

ZEMELEN bevatten veel kalkfosfaat, eiwit en genoeg koolhydraten. Dank zij de bijzondere werking van het spijsverteringsstelsel der konijnen zijn zemelen voor hen zeer nuttig. Het is heelemaal ten onrechte dat men zemelen beschuldigt maagstoornissen teweeg te brengen.

Zemelen moeten steeds een weinig nat gemaakt worden en zijn opperbest om te mengen met al te natte voeders.

DRAF past volstrekt niet voor konijnen.

MOUTKIEMEN vormen een allerbest bijvoegsel en zijn rijk aan eiwitstoffen. Vooraleer te voederen zal men ze laten opzwellen in water en daarna met zemelen mengen.

PULP Natte pulp is al te waterrijk voor konijnen.

Droge pulp kan dienen als hij onmiddellijk na de sulkerextractie gebruikt wordt. Daar de kweekers hiervan echter meestal niets afweten is het nog best eenvoudig weg geen pulp te gebruiken.

Bij het aankoop van **MELASSE** zal men steeds letten op een hoog gehalte suiker en een laag gehalte potasch. Te veel melasse veroorzaakt vruchtafdrijving.

MAALDERIJAFVAL kan voor konijnen gebezigd worden. den pels mooi te maken.

ENKELE WOORDEN OVER KOOLEN EN AARDAPPELEN.
De tijd van het konijnenvleesch dat naar kool smaakte is gelukkiglijk voorbij. Dit werd destijds niet veroorzaakt door het felt dat deze dieren koolen aten, maar wel omdat afval in de hokken bleef liggen en daar verrotte.

Alle kruisbloemachtige planten en bijzonder de verschillende koolsoorten bevatten een zekere hoeveelheid solfer welke volstrekt noodig is voor het leven maar er tevens toe bijdraagt de pels mooi te maken.

Koolen passen uitstekend in het Winterseizoen en dienen dan als « ersatz » van groenvoeder.

Bevroren, natte koolen mogen onder geen voorwendsel aan konijnen gegeven worden.

Aardappelen passen best voor het vetten der konijnen. Daar ze arm zijn aan eiwit zal men ze niet aan voorttelers of jonge dieren geven.

Dient men aardappelen als brij toe, dan mag men deze nooft een paar dagen laten staan, want dit is een der beste kultuurmiddens voor allerlei zwammen, schimmels, enz...

Onkruiden en groentenafval als konijnenvoeder

HERTSHOORN-WEEGBREE waarvan de jonge bladeren bijwijlen in de menschenvoeding gebruikt worden, is degelijk voeder voor konijnen.

Weegbree

WILDE SUIKERIJ is een uitstekend groenvoeder en wordt gaarne geëten. De beste variëteiten bezitten de breedste bladeren. Na het oogsten kan men ook de wortels van witloof aan konijnen geven.

PAARDEBLOEMEN of **PISSEBLOEMEN** werden van oudsher als een best konijnenvoeder aangeraden.

Vergeet echter niet dat naast de wilde pissebloemen welke van Februari tot Maart in onze weiden groeien, we ook de zogenoemde geteelde paardebloemen bezitten. Deze laatsten bezitten heel wat meer bladeren en groeien gedurig voort zoolang de Zomer duurt.

TUINWATERKERS groeit allerbest op frissche gronden en wordt bijzonder aanbevolen voor zwakke dieren.

PETERSELIE doet de melkgifte eindigen en past als dusdanig bij het spenen wanneer U al de kleintjes van de voedster hebt weggenomen of ook nog wanneer de nest heelemaal is uitgestorven. Peterselle en scheerling geelijken wonderwel op elkaar. Als U echter de planten tusschen uw vingers fijn wrijft ontdekt U gauw het reukverschil. Om elke verwarring te vermijden is het best slechts gefriseerde peterselle te bezigen.

VENKEL bevordert de melkgifte der voedsters. Alle variëteiten zijn goed.

KERVEL. Aanbevolen.

SELDERIJ. Gelijkt op venkel maar bezit niet dezelfde melkgifte-eigenschap, geeft echter veel geur aan het vleesch. U moogt er geen misbruik van maken.

Een der sterkste aromatische planten is **THYM** welke niet alleenlijk veel geur geeft maar tevens gaarne geëten wordt.

Thym is een flinke wormuitdrijver en tevens een geneesmiddel tegen coccidiose.

MARJOLEIN, SALIE EN BOONKRUID dienen bijzonder voor den geur.

GIST is geen voedsel maar wel een nuttig bijvoegsel in het rantsoen.

Biergist is uterst rijk aan vitaminen. Gist verhindert de rottende gistingen in maag en darmen en wordt gebruikt als tegengift in spijsvergiftigingen.

Gist moet men in den Zomer alle dagen hernieuwen (het gaat over gewone biergist), in den Winter alle 4 dagen.

Men kan ook geperste gist gebruiken.

Gist mag niet in het drinkwater toegediend worden en het is verkieslijk hem in het meelvoeder te mengen.

Men beginne steeds met heel weinig: 2 koffielepels voor 25 volwassen konijnen.

Stilaan verhoogt men deze hoeveelheid wijl men steeds de uitwerpselen zal nazien, want de gist werkt inderdaad een weinig afdrijvend.

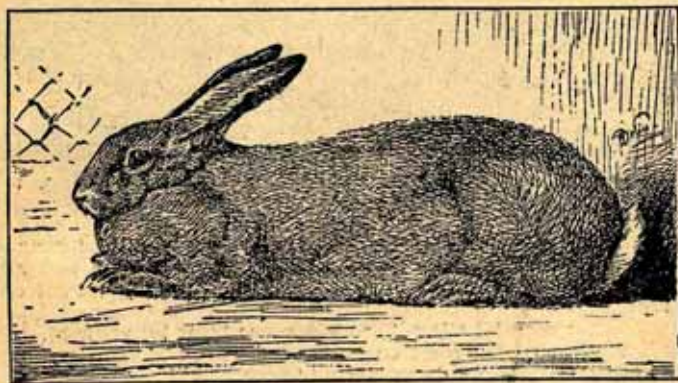
Enkele aanbevelenswaardige rassen

VLAAMSCH E REUS. Het oudste ras onzer streken, is vóór alles een vleeschkonijn.

Groot en massief, laag bij den grond. Bestaat in de meest verschillende kleuren.

Sterke kop. Groote oogen, groote ooren, rechtstaande en open in V vorm.

Brede rug. Breede schouders. Pooten zoo sterk mogelijk al

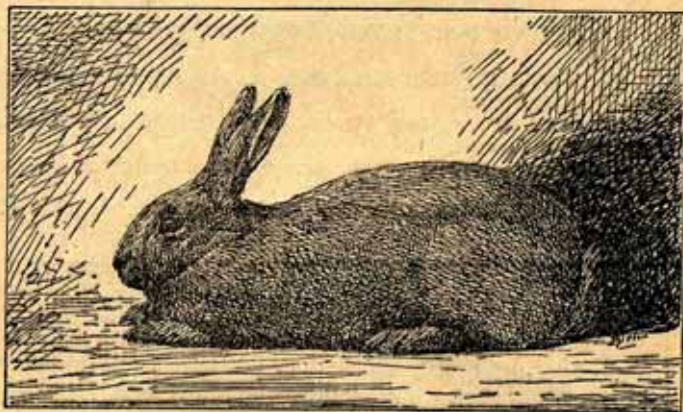

Vlaamsche Reus

voren. Korte en zachte pels. Gewicht: 5 tot 7 kg. voor mannelijke dieren, 6 tot 9 kg. voor vrouwelijke dieren.

Fouten: hangende ooren, witte plekken, lang haar, kromme beenen, wolachtig haar, schuinsche staart, hoekige rug.

BLAUWE VAN ST-NIKLAAS: 5 kg. Ineengedrongen. Donkere en schitterende oogen. Tamelijk lange ooren. Wam: klein bij vrouwen, geen bij rijers. Rug: breed en vierhoekig. Kleur: eenvormig licht blauw. Pels: korte haren, dicht, glanzend.

Blauwe van St-Niklaas

BLAUWE VAN BEVEREN: gemiddelde grootte, ineengedrongen, ongeveer 4 kg. Licht blauw. Tamelijk lange kop bij vrouwen. Oogen: donkerblauw en schitterend. Ooren: smal en harig.

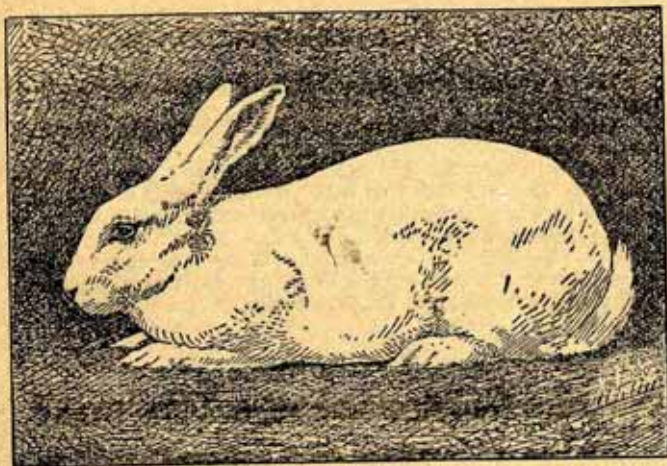
Wam: geen bij rijers, hoe kleiner hoe beter bij vrouwen.

Pooten: voorste sterk en eerder dun.

Pels: gelustreerd, korte, dichte haren.

Fouten: breede uiteinden der ooren, witte boord aan de uiteinden. Andere kleur. Elk ros haar dient volstrekt geweerd.

Er bestaat ook een witte variëteit.

Witte van Dendermonde

WITTE VAN DENDERMONDE. Groot, ineengedrongen, weegt nooit meer dan 5 kg. Lange en magere kop bij vrouwen, rond bij de rijers. Goed geopende oogen. Groote en sterke ooren, niet veel geopend. Geen wam bij rijers, gemiddeld bij de vrouwen.

Breede rug. Normale pooten. Wijde nagels.

Fouten: hangende ooren, elke anatomische misvorming.

ANGORA'S worden bijzonder gekweekt om hun haar dat thans een zeer hooge waarde bereikt.

CHINCHILLA'S bijzonder pelskonijnen. De kleur is een mengeling van grijs, zwart, wit en doet als algemeene tint aan zilver denken.

Hoeveel rassen kweeken?

Men kieze allereerst een enkel ras dat best aan de gestelde eischen voldoet.

Geeft dit ras voldoening, doe dan gerust voort en tracht hierin werkelijk een meester te worden.

Het kweeken van een ras zal zeker voor velen volstaan, maar daar het zijn nut kan hebben even vooruit te zien en gebeurlijk zich aan te passen aan andere eischen zal men, na voldoende ondervinding, en op zeer kleine schaal een tweede ras kunnen kweeken. Desgevallend kan dit tweede dan het eerste vervangen en zijt U dan ook reeds op de hoogte wanneer U uitbreiding aan dezen kweek wenscht te geven.

Waarom slechts zes konijnen per nest?

Konijnen zijn gekend als zeer vruchtbare dieren en we begrijpen best dat sommige kweekers er maar niet kunnen toe overgaan een jongske zoo maar af te maken.

Het gevoelen speelt natuurlijk een rol maar daarenboven aarzelt men een diertje te slachten hetwelk misschien flink zou opschieten en alsdan smakelijk vleesch alsmede een mooien pels zou kunnen opleveren.

Vragen we ons echter heel kalmpjes af: Is het nuttig alle dieren van een worp op te kweeken? Is dit wel de beste methode?

Om op deze vraag bevestigend te antwoorden is het eerst en vooral noodig dat de diertjes zich normaal ontwikkelen.

Maar wat gebeurt er in de werkelijkheid?

Het moederdier moet aan het jonge dier alles geven en KUNNEN geven wat het in de eerste tijden noodig heeft. Hoe goed verzorgd en hoe flink gevoed een voedster ook weze, toch zal ze nimmer in staat zijn 10, ja zelfs geen 8 jonge diertjes degelijk op te kweeken, zoodoende zal men steeds achterblijvers en sukkelars hebben in elken worp.

Deze laatsten zullen de fokkers heel wat moeilijkheden veroorzaken en steeds zullen ze heel wat zorgen vergen welke dan nog veelal tevergeefs zullen gegeven worden.

Maar zelfs als het dier, dank zij deze zorgen er toch boven

op gekomen is, dan is de fokker nog niet op het einde van zijn kalvarie. Deze delikate diertjes zijn aangewezen slachtoffers van allerlei ziekten welke zoodoende gemakkelijk uwe kweekerij binrendringen en ook andere, krachtige dieren kunnen aantasten.

Uit dit alles blijkt overduidelijk dat elke fokker het aantal konijnen per worp moet beperken. Eif is veel te veel, zes is het ideaal en zeven een maximum.

Maar welke dieren zult u afmaken?

Hier hoeft U te handelen als vooruitziend en verstandig man. Onderzoekt goed de nesten. Als U enkele dagen dit gedaan hebt doodt dan deze konijntjes welke achterblijven, niet op willen, weinig leven bezitten. Beter is het deze dieren dan te doodden dan ze op te kweken en uw tijd en geld te verliezen.

We gaan een konijnenhok bouwen

Eerst en vooral **HET MATERIAAL.**

Gebruikt materialen welke niet te duur kosten maar toch degelijk en sterk genoeg zijn om het een aantal jaren vol te houden.

Cement en baksteen kunnen uitsluitend dienen voor vastblijvende hokken. Wil men deze uitneembaar of verplaatsbaar maken dan neme men zijn toevlucht tot hout of gewapend beton.

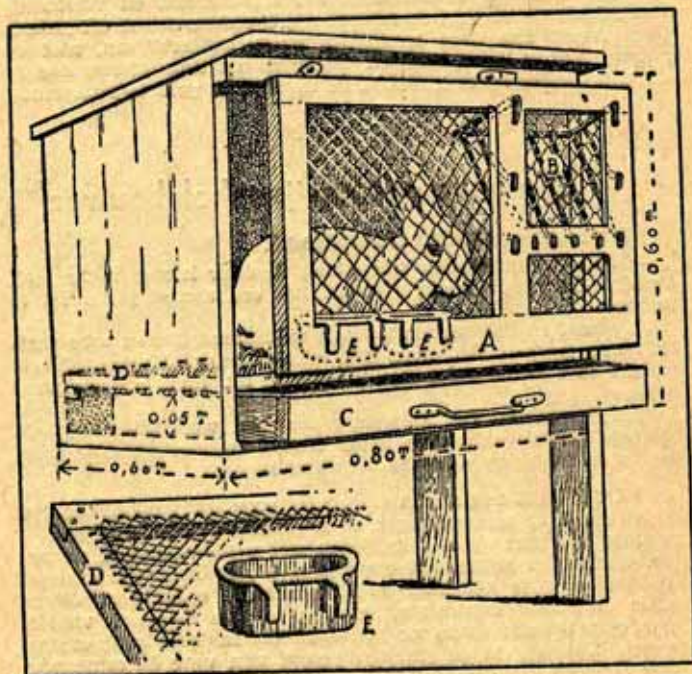
De keuze van het materiaal kan van verschillende lokale omstandigheden afhangen maar tevens moeten we ook voordeelen en nadelen van elke bouwstof kennen.

HOUT blijft nog steeds uitstekend voor konijnenhokken, het houdt koude en warmte tegen en is gemakkelijk te bewerken.

Met wat gereedschap kan men zelf gerust een hok timmeren. Sommigen zullen wel opwerpen: « Het hout wordt nogal afgeknaagd door konijnen. » Dit geschiedt enkel door dieren welke te weinig houtachtige stoffen in hun rantsoen vinden. Hiertegen bestaat trouwens een allerbest middel: hout creosoteeren. Wanneer al de stukken gereed zijn voor de samenvoeging dompele men ze in een creosootbad gedurende 3 dagen, liefst in een warme plaats. Daarna laat men uitlekken en drogen.

Heel lange stukken welke in eenmaal niet in het bad kunnen zal men eerst bij een uiteinde indompelen, daarna bij het andere. Mocht dit ook niet gaan dan zal men het behoudsmiddel op de planken in tweemaal uitstrijken.

Anderen zeggen nog: « Het hout is van korten duur en verrot gemakkelijk door pisstof ». 'n Behandeling met creosoot of carbonyl behoedt het grootendeels tegen elke verrotting. Helende vlakken drijven de urine gauw weg.

'n Degelijk konijnenhok.

Men gebruike zooveel mogelijk houtsoorten uit de streek. Voor het geraamte worden eik, acacia's, kastanjelaars, esschen, beuken, ja zelfs sterke dennen aanbevolen.

Voor deuren is dennenhout meer dan voldoende. Voor wanden bezige men het hout van populieren en pijnboomen.

GEWAPEND BETON biedt het groote voordeel bij middel van volmaakt afgewerkte onderdeelen gansch uitneembare hokken te bouwen.

Ineensteken gaat uiterst anel, slijtage is er weinig of niet, kulschen en reinigen zijn uiterst gemakkelijk.

Het grootste nadeel echter dat beton gedurende het koud seizoen gemakkelijk de temperatuur neemt van het omiggende zoodat heel vaak beton een warmtegraad van min 0 geeft.

De konijnen zijn natuurlijk niet verplicht zich tegen de koude wanden te plakken, zij kunnen op het strooisel blijven zitten en zich alzoo tegen erge koude beschutten. Maar konijnen ademen nu eenmaal, lijk alle andere dieren, en hun adem kondenseert zich op de betonwanden. Blijft het cement boven 0° dan is het kwaad nog zoo erg niet want zoo het 's morgens eenigszins goed weder is verdampt alles.

Is beton echter onder 0° dan vervriest de gecondenseerde adem zoodat alle wanden met een ijslaag bedekt zijn. Zoo leven de konijnen dan in een ijsklomp en worden vatbaar voor vele ziekten waartusschen gewone coryza een van de eersten is.

Verplaatsbare konijnenhokken

Verplaatsbaar wil niet noodzakelijk rollend zeggen.

Welk van de twee systemen gaan we verkiezen?

Princiepueel dient elke huisvesting voor dieren zoo goedkoop mogelijk te zijn. Natuurlijk hoeven we binnen enkele grenzen te blijven. Gierigheid is steeds uit den boeze.

Konijnen hoeven volstrekt geen vaststaande hokken.

We kennen echter kweekers die bestaande gebouwen gebruiken. In zoo'n gevallen verandert de toestand natuurlijk. Hier gebruikt U een gebouw dat anders niets zou opbrengen.

Waarom dus verplaatsbare konijnenhokken?

Omdat ze bestkoopst zijn; ze kunnen zonder onkosten opgebouwd en afgebroken worden; ze kunnen gemakkelijk ontsmet worden; ze kunnen mee verhuisd worden.

We gaan ons dus een verplaatsbaar hok aanschaffen.

Voor de keuze van het materiaal verwijzen we naar vorig hoofdstuk. Bezigt echter nooit te groote stukken. 'n Lengte van 2 m. 50 is meer dan voldoende. Uwe planken of betonnen platen hoeft U zoo in elkaar te steken dat ze gemakkelijk kunnen uiteengenomen worden. Geen kwestie van nagels voor het hout, liefst z.g. « boulons » of ook nog haakjes met oogvijzen. Voor beton zouden gleuven het ideaal zijn, maar niet altijd is het kontakt tusschen de twee deelen sterk genoeg zoodat er gemakkelijk luchttochten ontstaan.

Het afbreken moet snel kunnen gaan, bijzonder in geval van ziekten welke een ontsmetting der hokken verelschen. Wie over uitneembare hokken beschikt kan het eene element op het ander plaatsen en tot een algemeene, snelle ontsmetting overgaan. Als U afgebroken hebt moet U natuurlijk even snel kunnen heropbouwen. Daarom geeft U de verschillende deelen van uw hok best een nummer.

De 2e methode is praktischer. Richt of doet uwe hokken zoodanig inrichten dat alle voorste deelen van alle hokken dezelfde zijn. U doet natuurlijk hetzelfde voor de achterste deelen, voor dak, bodem, zijstukken enz...

Meubels voor onze konijnenhokken

Ge hebt dus uw konijnenhok gebouwd en als het huis er staat worden de meubels binnengebracht.

Konijnen hebben ook meubels noodig, niet veel, niets ingewikkelds maar toch vergen ze de zorgen van alle kweekers.

'n Ruif plaatse men nooit op den bodem want als het zou gebeurd zijn zullen de konijnen « zich gauwtjes neervlijen in het overgebleven hooi ». Met groenvoeders is men er nog rger aan toe. Groenvoeder loordrenkt met pisstof of wat ook, gaat maar al te gauw aan het gisten. Om al deze moeilijkheden te vermijden zal men hooi of groenvoeders steeds in de ruif toedienen welke dan op een zekere hoogte aan het hok dient vastgemaakt zoodat de konijnen er niet gaan in liggen.

Ruif.

Bij het samenstellen eener ruif houde men steeds rekening met twee feiten:

a. De uitdeeling van het voeder vereenvoudigen en vergemakkelijken. b. Het moet de jongen onmogelijk zijn hunnen kop door de ruifspleten te steken want zooniet blijven ze allicht hangen.

Dank zij de autogene lassching bekomt men thans in den handel ruiven aan billijke prijzen.

Daar een ruif steeds gemakkelijk moet kunnen gevuld worden zal men ze steeds aan de zijden van het hok vasthechten. Meestal wordt de ruif langs buiten gevuld bij middel eener opening welke kan gesloten worden door het neervallen eener plaat aan een scharnier bevestigd.

De openingen der ruif mogen noch te groot, noch te klein zijn. Is de ruif te groot, dan valt al het voeder er door en is bijgevolg overbodig; te klein heeft men vaak moeilijkheden met jonge konijnen.

VOEDERLAKKEN dienen voor droge en natte mengsels alsmede vroeger voor granen.

Gewoonlijk worden ze gehecht aan een der zijkanten juist rechtover de ruif. Een voederbak wordt best in twee deelen gedeeld: een voor natvoeder, een ander voor droogvoeder.

Voederbakken mogen niet te breed zijn daar zooniet de konijnen er gemakkelijk een dutje zullen in doen. Vestigt tevens de voederbakken hoog genoeg opdat de dieren er niet in wateren.

Voederbakken in gegalvaniseerd blik worden als de beste aanzien. Men mag er echter nimmer melk in doen daar zoodoende de zink aangetast wordt en er vergiftigende stoffen ontstaan.

Verder zal men de voederbakken steeds stevig vastrechten daar anders de dieren alles omloopen.

DRINKBAKJES hebben onze konijnen volstrekt noodig en hiervoor gelden dezelfde principen als voor de voederbakken.

Een ring in dik ijzer aan de deur gevestigd en daarin een confituurpotje is een allerbeste drinkbak welke U tevens toelaat de zuiverheid van het water na te gaan.

Het spenen

Over het spenen weet men niet al te veel en meestal wordt dit overgelaten aan de grillen van den fokker.

Wanneer ze ongeveer drie weken oud zijn, beginnen de jonge konijntjes aan het rantsoen der voedster mede te eten.

We kunnen zelf deze verandering ten goede bevorderen door het toedragen van melksoep in borden waar voedster en konijntjes zich samen kunnen goed doen.

Meer en meer, maar steeds geleidelijk zullen de jonge konijntjes zich zelven voeden.

De melkgifte houdt trouwens stilaan op en de eetlust der jonge dieren vermeerdert.

Waar het kan zal men het hok in twee deelen: een voor de voedster en een voor de jongen.

Geleidelijk scheidt men de jongen van de voedster. Eerst een paar uren per dag, dan stilaan vermeerderen om ze geheel den dag af te zonderen en de voedster enkel 's nachts bij de konijntjes te laten.

Als de jongen zes weken oud zijn mag men gerust tot volledige scheiding overgaan.

Men zal echter niet in den blinde handelen. Allereerst dienen de sterkste jongen aan de moeder onttrokken om zoodoende de « vernepelingen » wat langer van de moedermelk te laten genieten.

Jonge konijntjes worden best samen in een hok of park gebracht. Vergeet niet dat peterselle de melkgifte doet eindigen!

Zoolang de voedster konijntjes te voeden heeft moogt u geen peterselle geven, slechts wanneer ze gespeend is. Wanneer U voorttelers kweekt, vertraagt dan het spenen een veertiental dagen. Vergeet dan niet dat de voedster reeds betrekkelijk groote konijnen te onderhouden heeft en voedt ze in verhouding. Geeft aan de jongen een bijvoegsel.

Het slachten

Men moet nimmer door onhandig of slecht slachten gansch het resultaat van den kweek verkwelen.

Alvorens te slachten zal men het konijn minstens 24 uren laten vasten.

Ziehier nu twee zeer goede methoden van slachten.

1) Men houdt het konijn met het hoofd naar omlaag, de achterste pooten in de linkerhand, zoodat de rechterkant van het dier naar U gekeerd weze.

Het konijn zal eerst lichtjes tegenspartelen en zich daarna uittrekken.

Juist op dit oogenblik zult ge een harden slag in den hals geven, even achter de ooren.

Meestal is het dier op den slag dood of dan toch zooverre dat het geen gevoelen meer bezit.

2) Men kan ook een plotseligen dood veroorzaken door uittrekken en het breken der hoofdwervels.

Te dien einde neemt men de achterste pooten met de linkerhand en den hals met de rechterhand, daarna plaatst men het konijn op de rechterknie en rekke twee of driemaal zeer bruusk uit. Zoohaast het dier dood is houdt men den kop naar boven en drukt zachtjes op het onderste gedeelte van het lichaam ten einde de pisblaas te ledigen en zoodoende te vermijden dat de pisstof zich in het lichaam verspreide.

Na de pisblaas weggenomen te hebben hangt men het konijn omhoog met de achterste pooten, kop naar onder en doet het bloeden door het uithalen der oogen of het doorsnijden van de ader.

Nu dienen we nog het vel of de pels af te snijden.

Men snijde den pels rondom de achterste pooten door en daarna snijde men nog even juist midden tusschen de billen gaande van de linker- naar de rechterbil al over het aarsgat.

Geslachtsdeelen en den wortel van den staart zal men zorgvuldig vooraf wegnemen.

Daarna trekke men het vel der achterste billen af en daarna zal men zachtjes en zonder schokken voortgaan tot aan den kop. Men bediene zich hierbij zoo weinig mogelijk van het mes ten einde elke beschadiging van den pels te voorkomen.

Het mes kan echter dienen om de wortels der ooren af te snijden, het vel rondom oogen, snuit en lippen.

Is het vel op al deze plaatsen losgemaakt dan zal men weer even trekken en zoo komt men aan de voorste pooten. Deze worden afzonderlijk vrijgemaakt. Daarom zal men het vel aftrekken van het bovenste gedeelte van de pooten, zachtjes trekken wijl men steeds het vel met de rechterhand vasthoudt. Men snijdt daarna af juist boven de knie.

Is het konijn nu heelemaal vrij van vel dan zal men een loodrechte snede maken gaande van het aarsgat tot aan den kop. Alle ingewanden worden dan zorgvuldig weggenomen, wijl men zal vermijden de darmen door te snijden.

Daarna wordt het lichaam in een koele en droge plaats verkoeld.

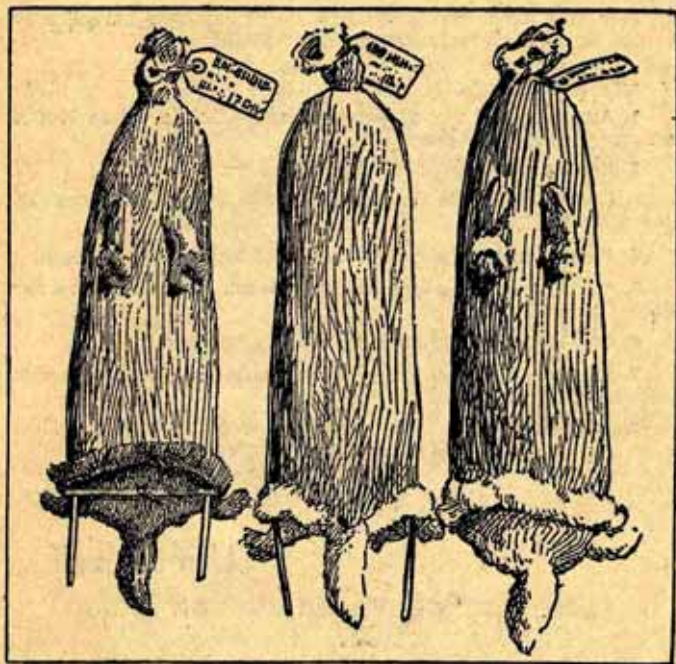
Verzorging der huiden

Zoohaast de huid afgetrokken is bevinden zich de haren langs binnen. Men zal de huid vrij maken van alle vetaanzettingen alsmede van alle vleeschklompjes welke blijven hangen.

Daarna droogt men de huid op een speciaal ijzeren vork, men rekt goed en hangt alles op steeds met de haren naar binnen.

Als vork kan men best een ijzeren draad van ongeveer 1 m. 50 gebruiken welke men in het midden lichtjes omplooit. Zoo bekomt U beslist een degelijken pels welke naast het vleesch nog heel wat geld in kas zal brengen.

*Zoo en niet anders dienen vellen gedroogd en
opgehangt*

Waardevermindering der konijnenvellen

Wil men in zake konijnenvellen heel wat teleurstellingen
vermijden en op 't laatst al de gedane moeite niet klakkeloos

om zeep zien gaan, dan is het best de bijzonderste oorzaken te kennen der waardevermindering dezer pelsen.

Hier zijn ze:

1. Aanwezigheid van ploolen welke meestal te wijten is aan het onvoldoende uitrekken.
2. Sneden veroorzaakt bij het villen.
3. Gebrek aan kleur van den pels welke meestal voorkomt bij ziekelijke konijnen.
4. Schade veroorzaakt door ratten of andere knaagdieren.
5. Ophangen van het vel met den staart. Zoo valt het vel der billen op den buik.
6. Ook wormen kunnen schade teweegbrengen.
7. Schimmels komen voor wanneer de vellen onvoldoende gedroogd worden.
8. Vellen krimpen ineen wanneer ze in de zon gedroogd werden of in een plaats welke overdreven verwarmd is.

U moet zelf uwe konijnenvellen kunnen looien!

Gelooide vellen zijn steeds mooier, soepeler en sterker.

Looien is niet zoo moeilijk als velen denken. Luister even:

1. Eerst en vooral maakt U een bad gereed bestaande uit 250 gram witte aluin, 500 gram keukenzout en 5 liter regenwater, welke men doet koken tot volledige oplossing der beide produkten. Daarna laat men verkoelen.

Zulk een bad volstaat voor het looien van 5 vellen en kan verschillende malen gebezigd worden op voorwaarde even af te gieten na elk gebruik, zoodat het bad gezuiverd weze van haartjes en andere onreinheden. Men bewaart deze oplossing in een dichtgesloten aarden pot.

2. Daarna worden de vellen gedroogd en gedurende 48 uren volledig ondergedompeld in regenwater.

3. Zijn de vellen voldoende malsch dan haalt men ze uit het water en snijdt men ze in rechte lijn door vanaf den neus tot aan het aarsgat. Men snijdt den kop af.

Daarna maakt men het fijn vlies los dat zich op het vel bevindt om het zoo voorzichtigjes weg gansch te verwijderen.

Men zal best dit vlies van het vel afzonderen bij middel van den nagel van den duim. Daarna neemt men het vlies tusschen duim en wijsvinger wijl men inmiddels het vel houdt tusschen duim en wijsvinger der linkerhand. Door lichtjes trekken gaat het vlies heelemaal los.

Gaat deze operatie eenigszins moeilijk dan zal men het vel schaven bij middel van een bot mes.

4. Het is slechts na al deze bewerkingen dat men de vellen zal dompelen in de oplossing aangegeven onder nr 1. Dit bad moet lauw zijn en de vellen zullen er 6 à 7 dagen in verblijven. Elken dag zal men de vellen goed bewerken en utrekken in alle richtingen zoodat ze volledig doorweekt worden.

5. Drogen: na dit aluinbad zal men de vellen te drogen hangen in een droge, goed verluchte plaats maar nimmer in de zon.

Bij het ophangen vermijde men steeds zorgvuldig alle plooiën.

6. Zes dagen later wanneer het grootste gedeelte van het water verdampt is en het eigenlijke drogen begint, zal men elken dag de vellen krachtig tusschen de vuisten bewerken ten einde ze zoo soepel mogelijk te maken.

7. Ten einde de dikte der vellen te verminderen en ze op en top fijn en soepel te maken zal men ze zorgvuldig schaven bij middel van een bot mes of bij middel van een puimsteen.

8. Nu komen eindelijk het ontvetten en het kammen.

Ten einde de vellen te ontvetten zal men ze heelemaal met plaaster overdekken en krachtig bewerken. Daarna klopt men de plaaster er uit bij middel van een stokje. Men begint dezelfde operatie bij middel van houtzaagsel. Daarna hoeft men enkel de haren te kammen in hunne natuurlijke richting... en klaar is het zaakje.

Er is nog heel wat...

Ja, er zou inderdaad nog heel wat te vertellen zijn over het kweken van konijnen in dezen tijd en misschien komen we wel eens terug op bepaalde aspecten van deze uiterst winstgevende teelt. Met al het voorgaande echter bezit U zeker alle elementen om schitterend te slagen!

We wenschen het U van harte!

INHOUDSTAFEL

	Bladzijde
We kweeken konijnen in ons eigen belang	3
Een zeer korte theorie der voeding ten einde de praktijk beter te begrijpen	3
Volledige rantsoenen	5
Voorzichtig zijn bij veranderen van voeders	6
Verzorgt uwe konijnenvoeders!	7
Nog een rijke keus van voeders	9
Onkruiden en groentenaafval als konijnenvoeder ...	11
Enkele aanbevelenswaardige rassen	13
Hoeveel rassen kweeken?	16
Waarom slechts zes konijnen per nest?	16
We gaan een konijnenhok bouwen	17
Verplaatsbare konijnenhokken	19
Meubels voor onze konijnenhokken	20
Het spenen	22
Het slachten	23
Verzorging der huiden	24
Waardevermindering der konijnenpels	25
U moet zelf uwe konijnenvellen kunnen looien! ...	26

De reeks

« IK HELP MEZELF »

geeft U gouden raad aan spotprijzen!

Alle boekjes worden opgesteld door *bevoegde* specialisten. Elk onderwerp wordt in alle *bijzonderheden* behandeld en men vergenoegt zich niet met enkele algemeenheden.

De ondertitels en de inhoudstafel maken alle *opzoekingen gemakkelijk*, zoodat U deze boekjes steeds met de meeste vrucht kunt raadplegen!

In de eerstkomende weken zullen o. m. volgende boekjes verschijnen:

**H O E — AARDAPPELZIEKTEN
HERKENNEN, VOORKOMEN, BE-
STRIJDEN ? — HET BEWAREN
VAN GROENTEN — GEEN ZIEKE
FRUITBOOMEN MEER — WIJ
MAKEN LEKKERE FRUITWIJNEN**

Bespreek deze werkjes van nu af bij uw dagbladverkooper...

ZAKENLIEDEN LANDBOUWERS HANDELAARS

De « ZOEKLIJCHTJES » van HET NIEUWS VAN DEN DAG, dat zijn de kleine aankondigingen, zijn voor U een markt van heel goede hoedanigheid, waarmede U zaken kunt doen, waarmede U kunt koopen en verkoopen, waarmede U in betrekking komt met duizenden lezers, die U niet kennen en die U niet kent. Maakt kennis met nieuwe klanten! Zoekt nieuwe klanten voor uw handel door middel van de « ZOEKLIJCHTJES » van HET NIEUWS VAN DEN DAG. Een smalle regel der « Zoeklichtjes » kost maar ..... **1 FRANK**

VOOR UW REKLAME SCHRIJFT OF TELEFONEERT NAAR DE REKLAME-AFDELING VAN

HET NIEUWS VAN DEN DAG
18, Zandstraat, 18, BRUSSEL

Tel.: 17.21.71. - Postr. 107.47. - H.R. Br. 88.190.
